

Χαράλαμπος Χρυσανθάκης
Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών, Δικηγόρος

ΣΥΝΤΑΓΜΑ

| Κανονισμός της Βουλής

| Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ

| Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων
του Ανθρώπου & Πρόσθετα Πρωτόκολλα

| Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά
και Πολιτικά Δικαιώματα

3η έκδοση

ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΣΥΝΤΑΓΜΑ

- | Κανονισμός της Βουλής
- | Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ
- | Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων
του Ανθρώπου & Πρόσθετα Πρωτόκολλα
- | Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά
και Πολιτικά Δικαιώματα

ΣΥΝΤΑΓΜΑ - 3η έκδοση
Χαράλαμπος Χρυσανθάκης

ISBN 978-960-622-343-3

Σύμφωνα με το Ν. 2121/93 για την Πνευματική Ιδιοκτησία απαγορεύεται η αναδημοσίευση και γενικά η αναπαραγωγή του παρόντος έργου, η αποθήκευσή του σε βάση δεδομένων, η αναμετάδοσή του σε ηλεκτρονική ή οποιαδήποτε άλλη μορφή και η φωτοανατύπωσή του με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς γραπτή άδεια του εκδότη.

ΔΗΛΩΣΗ ΕΚΔΟΤΙΚΟΥ ΟΙΚΟΥ

Το περιεχόμενο του παρόντος έργου έχει τύχει επιμελούς και αναλυτικής επιστημονικής επεξεργασίας. Ο εκδοτικός οίκος και οι συντάκτες δεν παρέχουν διά του παρόντος νομικές συμβουλές ή παρεμφερείς συμβουλευτικές υπηρεσίες, ουδεμία δε ευθύνη φέρουν για τυχόν ζημία τρίτου λόγω ενέργειας ή παράλειψης που βασίστηκε εν όλω ή εν μέρει στο περιεχόμενο του παρόντος έργου.

Art Director:	Θεόδωρος Μαστρογιάννης
Υπεύθυνος Παραγωγής:	Ανδρέας Μενούνος
Φωτοστοιχειοθεσία:	Γιάννης Δεδούσης
Παραγωγή:	NB Production ΓΔ301017Μ23

ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Μαυρομυχάλη 23, 106 80 Αθήνα
Τηλ.: 210 3678 800 • Fax: 210 3678 819
<http://www.nb.org> • e-mail: info@nb.org
Αθήνα: Μαυρομυχάλη 2, 106 79 • Τηλ.: 210 3607 521
Πειραιάς: Φίλωνος 107-109, 185 36 • Τηλ: 210 4184 212
Πάτρα: Κανάρη 15, 262 22 • Τηλ.: 2610 361 600
Θεσ/νίκη: Φράγκων 1, 546 26 • Τηλ.: 2310 532 134

member of Europe's 500
dynamic enterprises

Χαράλαμπος Χρυσανθάκης
Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών, Δικηγόρος

ΣΥΝΤΑΓΜΑ

| Κανονισμός της Βουλής
| Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ
| Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων
του Ανθρώπου & Πρόσθετα Πρωτόκολλα
| Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά
και Πολιτικά Δικαιώματα

3η έκδοση

ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Constitution - 3rd Edition

Prof. Dr. Charalampos Chryssanthakis, University of Athens

Abstract: This book is a collection of the most significant Constitutional law instruments. It is included in Nomiki Bibliothiki's pocket size codified law series and includes the Constitution of Greece, the Standing Orders of the Hellenic Parliament, the European Convention on Human Rights, the Charter of Fundamental Rights of the European Union and the International Covenant on Civil and Political Rights.

ISBN 978-960-622-343-3

COPYRIGHT

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, without the prior permission of NOMIKI BIBLIOTHIKI S.A., or as expressly permitted by law or under the terms agreed with the appropriate reprographic rights organisation. Enquiries concerning reproduction which may not be covered by the above should be addressed to NOMIKI BIBLIOTHIKI S.A. at the address above.

DISCLAIMER

The content of this work is intended for information purposes only and should not be treated as legal advice. The publication is necessarily of a general nature; NOMIKI BIBLIOTHIKI S.A. makes no claim as to the comprehensiveness or accuracy of the information provided; Information is not offered for the purpose of providing individualized legal advice. Professional advice should therefore be sought before any action is undertaken based on this publication. Use of this work does not create an attorney-client or any other relationship between the user and NOMIKI BIBLIOTHIKI S.A. or the legal professionals contributing to this publication.

NOMIKH BIBΛIOΘHKH

23, Mavromichali Str., 106 80 Athens Greece
Tel.: +30 210 3678 800 • Fax: +30 210 3678 819
<http://www.nb.org> • e-mail: info@nb.org

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Η παρούσα τρίτη έκδοση του έργου «Σύνταγμα» κατέστη αναγκαία λόγω των αλληπάλληλων τροποποιήσεων που επήλθαν στον Κανονισμό της Βουλής (Μέρος Κοινοβουλευτικό) από την τελευταία έκδοση έως σήμερα. Ειδικότερα, το Κοινοβουλευτικό Μέρος του Κανονισμού της Βουλής τροποποιήθηκε από την από 20.7.2017 απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής (ΦΕΚ Α΄ 101/25.7.2017), την από 23.6.2017 απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής (ΦΕΚ Α΄ 92/26.6.2017), την από 12.1.2017 απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής (ΦΕΚ Α΄ 3/20.1.2017) και τέλος την από 29.6.2016 απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής (ΦΕΚ Α΄ 122/30.6.2016).

Στην παρούσα Συλλογή εκτός από τις διατάξεις του ισχύοντος Συντάγματος και το Κοινοβουλευτικό Μέρος του Κανονισμού της Βουλής που ρυθμίζει την οργάνωση και τη λειτουργία της, παρατίθεται το πλήρες κείμενο της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ) και τα πρόσθετα πρωτόκολλά της, λόγω της προεξουσας θέσης και του σημαντικού ρόλου που διαδραματίζουν στο σύστημα προστασίας των δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Επιπλέον, στο παρόν έργο εμπεριέχονται οι διατάξεις του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο οποίος μετά τη θέση σε ισχύ της Συνθήκης της Λισαβόνας έχει αναχθεί σε πρωτογενές δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τέλος, περιλαμβάνονται οι διατάξεις του Διεθνούς Συμφώνου του ΟΗΕ για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα (κυρώθηκε με το Ν 2462/1997) που υιοθετήθηκε από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών και παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον

για την προστασία των ατομικών, πολιτικών, οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

Το έργο συνοδεύεται από αναλυτικά περιεχόμενα και εύχρηστο αλφαβητικό ευρετήριο. Με τη μορφή αυτή ελπίζουμε ότι θα αποτελέσει για τον μελετητή και τον εφαρμοστή του δικαίου μία χρήσιμη, ενημερωμένη και ευπροσέγγιστη έκδοση.

Αθήνα, Νοέμβριος 2017

Χαράλαμπος Χρυσανθάκης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

[1] ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ [1975/1986/2001/2008]

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ [Άρθρα 1-3] _____ 1

ΤΜΗΜΑ Α΄

Μορφή του Πολιτεύματος [Άρθρα 1-2] _____ 1

ΤΜΗΜΑ Β΄

Σχέσεις Εκκλησίας και Πολιτείας [Άρθρο 3] _____ 2

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΑΤΟΜΙΚΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ [Άρθρα 4-25] _____ 3

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ [Άρθρα 26-105] _ 22

ΤΜΗΜΑ Α΄

Σύνταξη της Πολιτείας [Άρθρα 26-29] _____ 22

ΤΜΗΜΑ Β΄

Πρόεδρος της Δημοκρατίας [Άρθρα 30-50] _____ 24

ΤΜΗΜΑ Γ΄

Βουλή [Άρθρα 51-80] _____ 38

ΤΜΗΜΑ Δ΄	
Κυβέρνηση [Άρθρα 81-86]	57
ΤΜΗΜΑ Ε΄	
Δικαστική Εξουσία [Άρθρα 87-100Α]	61
ΤΜΗΜΑ ΣΤ΄	
Διοίκηση [Άρθρα 101-105]	74
ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ	
ΕΙΔΙΚΕΣ ΤΕΛΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	
[Άρθρα 106-120]	81
ΤΜΗΜΑ Α΄	
Ειδικές διατάξεις [Άρθρα 106-109]	81
ΤΜΗΜΑ Β΄	
Αναθεώρηση του Συντάγματος [Άρθρο 110]	83
ΤΜΗΜΑ Γ΄	
Μεταβατικές διατάξεις [Άρθρα 111-119]	84
ΤΜΗΜΑ Δ΄	
Ακροτελεύτια διάταξη [Άρθρο 120]	91

[2] ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

Μέρος Κοινοβουλευτικό

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ [Άρθρα 1-83Α]	92
--	----

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ [Άρθρα 84-123] _____ 186

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

[Άρθρα 124-138Α] _____ 225

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ [Άρθρα 139-159] _____ 244

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

[Άρθρα 160-163] _____ 266

ΜΕΡΟΣ ΕΚΤΟ

ΤΕΛΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ [Άρθρα 164-172] _____ 274

[3] ΧΑΡΤΗΣ ΤΩΝ ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ (2012/C 326/02)

ΤΙΤΛΟΣ Ι

ΑΞΙΟΠΡΕΠΕΙΑ [Άρθρα 1-5] _____ 282

ΤΙΤΛΟΣ ΙΙ

ΕΛΕΥΘΕΡΙΕΣ [Άρθρα 6-19] _____ 283

ΤΙΤΛΟΣ ΙΙΙ

ΙΣΟΤΗΤΑ [Άρθρα 20-26] _____ 286

ΤΙΤΛΟΣ IV	
ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ [Άρθρα 27-38]	287
ΤΙΤΛΟΣ V	
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ [Άρθρα 39-46]	290
ΤΙΤΛΟΣ VI	
ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ [Άρθρα 47-50]	292
ΤΙΤΛΟΣ VII	
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΠΟΥ ΔΙΕΠΟΥΝ ΤΗΝ ΕΡΜΗΝΕΙΑ	
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΧΑΡΤΗ [Άρθρα 51-54]	293

[4] ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΣΥΜΒΑΣΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Άρθρο πρώτον [Άρθρο 1]	297
ΤΙΤΛΟΣ I	
Δικαιώματα και ελευθερίες [Άρθρα 2-18]	298
ΤΙΤΛΟΣ II	
Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου	
[Άρθρα 19-51]	305
ΤΙΤΛΟΣ III	
Διάφορες διατάξεις [Άρθρα 52-59]	317
Άρθρο δεύτερον	320
ΠΡΩΤΟ ΠΡΟΣΘΕΤΟ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ	
[Άρθρα 1-6]	321

ΔΕΥΤΕΡΟ ΠΡΟΣΘΕΤΟ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ	
<i>[Άρθρα πρώτον, 1-5, δεύτερον]</i>	324
ΕΚΤΟ ΠΡΟΣΘΕΤΟ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ	
<i>[Άρθρα 1-9, δεύτερο]</i>	328
ΕΒΔΟΜΟ ΠΡΟΣΘΕΤΟ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ	
<i>[Άρθρα πρώτο, 1-10, δεύτερο]</i>	332
ΕΝΔΕΚΑΤΟ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ	
<i>[Άρθρα πρώτο, 3-7]</i>	338
ΔΕΚΑΤΟ ΤΡΙΤΟ ΠΡΟΣΘΕΤΟ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ	
<i>[Άρθρα πρώτο, 1-8, τρίτο]</i>	342
ΔΕΚΑΤΟ ΤΕΤΑΡΤΟ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ	
<i>[Άρθρα πρώτο, 18-22, δεύτερο]</i>	346

[5] Ν 2462/1997

Κύρωση του Διεθνούς Συμφώνου για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα, του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου στο Διεθνές Σύμφωνο για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα και του Δευτέρου Προαιρετικού Πρωτοκόλλου στο Διεθνές Σύμφωνο για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα σχετικού με την κατάργηση της ποινής του θανάτου
(ΦΕΚ Α' 25/26.2.97)

Άρθρο πρώτο	350
ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ <i>[Άρθρο 1]</i>	352
ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ <i>[Άρθρα 2-5]</i>	352

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ [<i>Άρθρα 6-27</i>]	354
ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ [<i>Άρθρα 28-45</i>]	364
ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟ [<i>Άρθρα 46-47</i>]	373
ΜΕΡΟΣ ΕΚΤΟ [<i>Άρθρα 48-53</i>]	374
ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ	377

[2] ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ*

Μέρος Κοινοβουλευτικό

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΕΝΑΡΞΗ ΤΗΣ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ

Άρθρο 1. — Εναρκτήρια συνεδρίαση - προσωρινό προεδρείο. 1. Η ημερομηνία σύγκλησης της Βουλής σε πρώτη συνεδρίαση (εναρκτήρια συνεδρίαση) της βουλευτικής περιόδου καθορίζεται από το προεδρικό διάταγμα διάλυσης της Βουλής ή λήξης της βουλευτικής περιόδου σύμφωνα με το Σύνταγμα.

2. Την εναρκτήρια συνεδρίαση κάθε βουλευτικής περιόδου έως και την εκλογή του Προέδρου της Βουλής διευθύνει ο προσωρινός Πρόεδρος, που επικουρείται από τέσσερις Γραμματείς.

3. Τα καθήκοντα του προσωρινού Προέδρου ασκεί ένας από τους Αντιπροέδρους της Βουλής της προηγούμενης βουλευτικής περιόδου, κατά την τάξη της εκλογής τους. Αν κανείς από τους Αντιπροέδρους δεν έχει εκλεγεί Βουλευτής ή αυτοί που έχουν εκλεγεί κωλύονται ή απουσιάζουν, τα καθήκοντα του προσωρινού Προέδρου ασκεί ο Βουλευτής του πρώτου σε αριθμό εδρών Κόμματος που έχει τη μακρότερη κοινοβουλευτική θητεία, και μεταξύ περισσότερων προηγείται ο πρεσβύτερος στην ηλικία.

* Δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ Α΄ 106/24.6.1987.

4. Τα καθήκοντα των Γραμματέων ασκούν οι νεότεροι στην ηλικία Βουλευτές ανάλογα με τη δύναμη των Κοινοβουλευτικών Ομάδων.

5. Καμία συζήτηση δεν μπορεί να γίνει υπό τη διεύθυνση του προσωπικού Πρόεδρου.

Άρθρο 2. — Κήρυξη της έναρξης των εργασιών της βουλευτικής περιόδου. Η κήρυξη της έναρξης των εργασιών της βουλευτικής περιόδου γίνεται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας αυτοπροσώπως ή δια του Πρωθυπουργού, μετά την εκλογή του Προεδρείου της Βουλής κατά τα άρθρα 7 και 8 του Κανονισμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ

Άρθρο 3. — Ανακοίνωση των ονομάτων και ορκωμοσία των Βουλευτών. 1. Ο προσωρινός Πρόεδρος, αμέσως μόλις κηρυχθεί η έναρξη των εργασιών της πρώτης συνεδρίασης της βουλευτικής περιόδου, ανακοινώνει στη Βουλή τον κατάλογο των Βουλευτών που ανακηρύχθηκαν σύμφωνα με το νόμο. Ο κατάλογος αυτός καταχωρίζεται στα Πρακτικά και ενημερώνεται για κάθε μεταβολή που επέρχεται κατά τη διάρκεια της βουλευτικής περιόδου.

2. Στη συνέχεια, ο προσωρινός Πρόεδρος της Βουλής καλεί τους Βουλευτές που έχουν ανακηρυχθεί και παρευρίσκονται στη συνεδρίαση να δώσουν τον οριζόμενο από το άρθρο 59 του Συντάγματος όρκο. Όσοι Βουλευτές απουσιάζουν, καθώς και όσοι αποκτούν τη βουλευτική ιδιότητα κατά τη διάρκεια της βουλευτικής περιόδου, δίνουν τον όρκο σε μία από τις επόμενες συνεδριάσεις της Βουλής.

3. Αρνήσεις ή αντιρρήσεις για τη δόση του όρκου δεν επιτρέπονται. Οι τυχόν επιφυλάξεις διατυπώνονται με σύντομη γραπτή δήλωση, που κατατίθεται στο Προεδρείο της Βουλής πριν από τη δόση του όρκου και καταχωρίζεται στα Πρακτικά.

4. Από την ορκωμοσία τους οι Βουλευτές αναλαμβάνουν την άσκηση των καθηκόντων τους.

Άρθρο 4. — Πράξεις των Βουλευτών των οποίων αμφισβητείται η βουλευτική ιδιότητα. 1. Οι Βουλευτές κατά των οποίων εκκρεμούν ενστάσεις για την εγκυρότητα της εκλογής τους, κατά το άρθρο 58 του Συντάγματος και τον εκάστοτε ισχύοντα εκλογικό νόμο, ή αιτήσεις έκπτωσης από το βουλευτικό αξίωμα, κατά τα άρθρα 55 παρ. 2 και 57 του Συντάγματος ή εκθέσεις του κατά το άρθρο 29 παρ. 2 του Συντάγματος ειδικού οργάνου που διαπιστώνει παράβαση των διατάξεων, οι οποίες συνιστούν λόγο έκπτωσης από το βουλευτικό αξίωμα κατά το άρθρο αυτό, συμμετέχουν νόμιμα στις εργασίες της Βουλής έως τη δημοσίευση της οριστικής απόφασης του Ανώτατου Ειδικού Δικαστηρίου του άρθρου 100 του Συντάγματος, με την οποία ακυρώνεται η εκλογή ή διαπιστώνεται η έκπτωση από το βουλευτικό αξίωμα. [Τροποποιήθηκε στις 6.12.2001 με απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής (ΦΕΚ Α' 284/18.12.2001).]

2. Οι κατά την προηγούμενη παράγραφο Βουλευτές εκπληρώνουν όλα τα καθήκοντά τους και απολαύουν της προστασίας και των δικαιωμάτων που αναγνωρίζουν στο αξίωμα του Βουλευτή το Σύνταγμα, ο Κανονισμός της Βουλής και οι νόμοι.

3. Οι πράξεις των κατά την παράγραφο 1 Βουλευτών που ενεργήθηκαν έως τη δημοσίευση των οριστικών αποφάσεων του Ανώτατου Ειδικού Δικαστηρίου, αν ακυρώθηκε η εκλογή ή διαπιστώθηκε η έκπτωση από το βουλευτικό αξίωμα, λογίζονται έγκυρες.

Άρθρο 5. — Παραίτηση από το βουλευτικό αξίωμα και πλήρωση των κενών βουλευτικών θέσεων. 1. Κάθε Βουλευτής μπορεί οποτεδήποτε να παραιτηθεί από το βουλευτικό αξίωμα. Η παραίτηση συντελείται με την υποβολή γραπτής δήλωσης στον Πρόεδρο της Βουλής, η οποία, σύμφωνα με το άρθρο 60 παρ. 2 του Συντάγματος, δεν υπόκειται σε ανάκληση. Η παραίτηση ανακοινώνεται στη Βουλή.

2. Η πλήρωση των βουλευτικών εδρών που χρεύουν στη διάρκεια της βουλευτικής περιόδου γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις της εκλογικής νομοθεσίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

Άρθρο 6. — Σύνθεση - ασυμβίβαστα. 1. Το Προεδρείο της Βουλής εκλέγεται από τα μέλη της και απαρτίζεται από τον Πρόεδρο, τους Αντιπροέδρους, τρεις Κοσμήτορες και έξι Γραμματείς, όπως ειδικότερα ορίζεται στην επόμενη παράγραφο. [Τροποποιήθηκε στις 25.6.2008 με απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής (ΦΕΚ Α΄ 126/2.7.2008) και εκ νέου με το άρθρο 1 παρ. 1 της από 23.6.2017 απόφασης της Ολομέλειας της Βουλής (ΦΕΚ Α΄ 92/26.6.2017).]

2. Ο πρώτος, ο δεύτερος και ο τρίτος Αντιπρόεδροι, δύο Κοσμήτορες και τέσσερις Γραμματείς προέρχονται από την πρώτη σε δύναμη Κοινοβουλευτική Ομάδα. Ο τέταρτος Αντιπρόεδρος, ένας Κοσμήτορας και ένας Γραμματέας προέρχονται από τη δεύτερη σε δύναμη Κοινοβουλευτική Ομάδα. Ο πέμπτος Αντιπρόεδρος και ένας Γραμματέας προέρχονται από την τρίτη σε δύναμη Κοινοβουλευτική Ομάδα. Αν οι Κοινοβουλευτικές Ομάδες είναι περισσότερες από τρεις, εκλέγεται ένας Αντιπρόεδρος για κάθε επιπλέον Κοινοβουλευτική Ομάδα.

Σε περίπτωση που δεν υπάρχει τρίτη σε δύναμη Κοινοβουλευτική Ομάδα, ο πέμπτος Αντιπρόεδρος και ένας Γραμματέας προέρχονται από τη δεύτερη σε δύναμη Κοινοβουλευτική Ομάδα. [Τροποποιήθηκε αρχικά στις 25.6.2008 με απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής (ΦΕΚ Α΄ 126/2.7.2008), στη συνέχεια με το άρθρο 55 της από 29.6.2016 απόφασης της Ολομέλειας της Βουλής (ΦΕΚ Α΄ 122/30.6.2016) και εκ νέου με το άρθρο 1 παρ. 2 της από 23.6.2017 απόφασης της Ολομέλειας της Βουλής (ΦΕΚ Α΄ 92/26.6.2017).]

3. Το αξίωμα του μέλους του Προεδρείου της Βουλής είναι ασυμβίβαστο με το αξίωμα του Υπουργού ή του Υφυπουργού. Η αποδοχή από μέλος του προεδρείου θέσης Υπουργού ή Υφυπουργού θεωρείται ως αυτοδίκαιη παραίτηση από την ιδιότητά του αυτήν.

Άρθρο 7. — Εκλογή του Προέδρου. 1. Μετά την ορκωμοσία των Βουλευτών ο προσωρινός Πρόεδρος καλεί για την επόμενη ημέρα τους Βουλευτές να εκλέξουν τον Πρόεδρο της Βουλής.

2. Υποβολή υποψηφιότητας δεν είναι παραδεκτή. Της εκλογής του Προέδρου δεν προηγείται συζήτηση.

3. Ο Πρόεδρος της Βουλής εκλέγεται με ονομαστική ψηφοφορία και με την απόλυτη πλειοψηφία του όλου αριθμού των Βουλευτών. Αν κανείς δεν συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται μεταξύ των δύο πρώτων σε ψήφους και εκλέγεται αυτός που έλαβε τις περισσότερες ψήφους. [Τροποποιήθηκε με το άρθρο 2 παρ. 1 της από 23.6.2017 απόφασης της Ολομέλειας της Βουλής (ΦΕΚ Α' 92/26.6.2017).]

4. Η καταμέτρηση των ψήφων γίνεται από τρεις Βουλευτές, από τους οποίους οι δύο προέρχονται από την πρώτη και ο τρίτος από τη δεύτερη σε δύναμη Κοινοβουλευτική Ομάδα της Βουλής. [Τροποποιήθηκε με το άρθρο 2 παρ. 2 της από 23.6.2017 απόφασης της Ολομέλειας της Βουλής (ΦΕΚ Α' 92/26.6.2017).]

5. Ο προσωρινός Πρόεδρος αναγγέλλει το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας και καλεί τον Πρόεδρο της Βουλής να καταλάβει αμέσως την έδρα.

Άρθρο 8. — Εκλογή των λοιπών μελών του προεδρείου. 1. Η Βουλή, υπό την προεδρία του νέου Προέδρου της, κατά την αμέσως επόμενη συνεδρίαση, εκλέγει, με ονομαστική ψηφοφορία και με τις προβλεπόμενες από το άρθρο 67 του Συντάγματος προϋποθέσεις και πλειοψηφίες, σε τέσσερις διαδοχικές, χωριστές, ψηφοφορίες, τους Αντιπροέδρους, τους Κοσμήτορες και τους Γραμματείς. Στην πρώτη ψηφοφορία εκλέγονται οι πρώτος (Α'), δεύτερος (Β') και τρίτος (Γ') Αντιπρόεδροι, στη δεύτερη οι λοιποί Αντιπρόεδροι, στην τρίτη οι Κοσμήτορες και στην τέταρτη οι Γραμματείς. [Τροποποιήθηκε στις 25.6.2008 με απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής (ΦΕΚ Α' 126/2.7.2008) και στη συνέχεια με το άρθρο 3 παρ. 1 της από 23.6.2017 απόφασης της Ολομέλειας της Βουλής (ΦΕΚ Α' 92/26.6.2017).]

2. Υποβολή υποψηφιότητας δεν είναι παραδεκτή. Της εκλογής των μελών του προεδρείου του παρόντος άρθρου δεν προηγείται συζήτηση. Η καταμέτρηση των ψήφων για την εκλογή των μελών του προεδρείου του

παρόντος άρθρου γίνεται από τρεις Βουλευτές, από τους οποίους οι δύο προέρχονται από την πρώτη και ο τρίτος από τη δεύτερη σε δύναμη Κοινοβουλευτική Ομάδα της Βουλής. [Τροποποιήθηκε με το άρθρο 3 παρ. 2 της από 23.6.2017 απόφασης της Ολομέλειας της Βουλής (ΦΕΚ Α΄ 92/26.6.2017).]

3. (4.) Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται για την εκλογή των Κοσμητόρων και των Γραμματέων κατά την πρώτη συνεδρίαση και των λοιπών τακτικών συνόδων της Βουλευτικής περιόδου. [Η παρ. 3 διαγράφηκε και η παρ. 4 αναριθμήθηκε σε παρ. 3 με το άρθρο 3 παρ. 3 της από 23.6.2017 απόφασης της Ολομέλειας της Βουλής (ΦΕΚ Α΄ 92/26.6.2017).]

Άρθρο 8Α. — Μεταβατική ρύθμιση για την εκλογή Αντιπροέδρων. Αμέσως μετά την ψήφιση και θέση σε ισχύ της παρούσας τροποποίησης του Κανονισμού της Βουλής, εκλέγονται οι Αντιπρόεδροι που προέρχονται από την έκτη και από την έβδομη σε δύναμη Κοινοβουλευτική Ομάδα της Βουλής, όπως έχει η σειρά τους κατά την ψήφιση του παρόντος άρθρου 8Α. [Προστέθηκε με το άρθρο 4 της από 23.6.2017 απόφασης της Ολομέλειας της Βουλής (ΦΕΚ Α΄ 92/26.6.2017).]

Άρθρο 9. — Διάρκεια και λήξη της θητείας των μελών του προεδρείου. 1. Η θητεία του Προέδρου και των Αντιπροέδρων διαρκεί όσο και η βουλευτική περίοδος. Η θητεία των λοιπών μελών του προεδρείου διαρκεί όσο και η τακτική σύνοδος για την οποία εκλέχθηκαν.

2. Ο Πρόεδρος και οι Αντιπρόεδροι διατηρούν το αξίωμά τους και μετά τη διάλυση της Βουλής ή τη λήξη της βουλευτικής περιόδου και έως την έναρξη των εργασιών της Βουλής της επόμενης βουλευτικής περιόδου. Τα λοιπά μέλη του προεδρείου διατηρούν το αξίωμά τους και μετά τη λήξη των εργασιών της τακτικής συνόδου για την οποία εκλέχθηκαν και έως την έναρξη των εργασιών της επόμενης τακτικής συνόδου.

3. Η θητεία του Προέδρου και των λοιπών μελών του προεδρείου λήγει στην περίπτωση που η Βουλή, κατά την ειδική διαδικασία των άρθρων 150 και 152 του Κανονισμού, εγκρίνει πρόταση μομφής εναντίον τους ή διαπιστώσει την οριστική αδυναμία να ασκήσουν τα καθήκοντά τους.

Άρθρο 10. — Πλήρωση των κενών θέσεων του προεδρείου και αναπλήρωση των μελών του. 1. Οι θέσεις των μελών του προεδρείου, που χηρεύουν από οποιαδήποτε αιτία, συμπληρώνονται αμέσως με εκλογή

νέων μελών, η οποία διενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 7 και 8 αντίστοιχα του Κανονισμού. Τα νέα μέλη του προεδρείου εκλέγονται για το υπόλοιπο της θητείας των μελών εκείνων που τις θέσεις τους καταλαμβάνουν.

2. Αν κηλεύσουν ταυτόχρονα οι θέσεις του Προέδρου και όλων των Αντιπροέδρων, των Κοσμητόρων και των Γραμματέων της Βουλής εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 6, 7 και 8 του Κανονισμού.

3. Αν ο Πρόεδρος της Βουλής κωλύεται για οποιονδήποτε λόγο, απουσιάζει ή επιθυμεί να λάβει μέρος στη συζήτηση, σύμφωνα με το άρθρο 66 παρ. 2 του Κανονισμού, αναπληρώνεται από έναν Αντιπρόεδρο της Βουλής, που ο ίδιος τον ορίζει, αλλιώς, από τους Αντιπροέδρους κατά την τάξη της εκλογής τους. Αν όλοι οι Αντιπρόεδροι κωλύονται ή απουσιάζουν, εφαρμόζεται αναλόγως το άρθρο 1 παρ. 3 περίοδος β' του Κανονισμού.

4. Σε περίπτωση κωλύματος για οποιονδήποτε λόγο ή απουσίας των Γραμματέων ο Πρόεδρος της Βουλής ορίζει αναπληρωτές τους νεότερους στην ηλικία Βουλευτές.

Άρθρο 11. — Αρμοδιότητες του Προέδρου. 1. Ο Πρόεδρος της Βουλής ασκεί τις αρμοδιότητες που του αναγνωρίζει το Σύνταγμα, ο Κανονισμός της Βουλής, οι νόμοι και γενικά κάθε αρμοδιότητα που πηγάζει από την αυτονομία της Βουλής.

2. Ο Πρόεδρος της Βουλής διευθύνει και συντονίζει, σύμφωνα με τους όρους που ορίζει ο Κανονισμός, το σύνολο των δραστηριοτήτων της Ολομέλειας, του Τμήματος διακοπής των εργασιών της Βουλής και τις Επιτροπές της Βουλής. Ιδίως: α) συγκροτεί το Τμήμα διακοπής των εργασιών και τις Επιτροπές της Βουλής· β) καθοδηγεί τους Κοσμητόρες και τους Γραμματείς στην εκτέλεση των καθηκόντων τους· γ) διαβιβάζει στους αρμόδιους Υπουργούς τα σχέδια και τις προτάσεις νόμων που ψηφίστηκαν από τη Βουλή· δ) προεδρεύει στη Διάσκεψη των Προέδρων. [Τροποποιήθηκε στις 6.12.2001 με απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής (ΦΕΚ Α' 284/18.12.2001).]

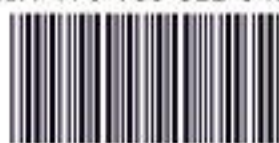
3. Ο Πρόεδρος της Βουλής έχει όλες τις εξουσίες για τη διεύθυνση των συνεδριάσεων της Βουλής και τη διασφάλιση της απρόσκοπτης διεξαγωγής των εργασιών της. Ιδίως: α) διασφαλίζει την πιστή τήρηση του Κανονισμού της

ΚΩΔΙΚΕΣ ΝΟΜΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

Στην ίδια σειρά, μεταξύ άλλων, κυκλοφορούν:

- **ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ** 11η έκδοση 2017
Χαράλαμπος Χρυσανθάκης
- **ΥΠΑΛΛΗΛΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ** 4η έκδοση 2017
Χαράλαμπος Χρυσανθάκης
- **ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ** 10η έκδοση 2017
Θεόδωρος Φορτσάκης
- **ΕΤΑΙΡΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ** 5η έκδοση 2017
Λία Αθανασίου, Γεώργιος Σωτηρόπουλος
- **ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ - ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ - ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ - ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ - ΑΘΕΜΙΤΟΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ** 4η έκδοση 2017
Λία Αθανασίου, Γεώργιος Σωτηρόπουλος
- **ΑΣΤΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ** 5η έκδοση 2016
Ιωάννης Καρακώστας
- **ΚΩΔΙΚΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ** 10η έκδοση 2017
Λίλα Καρατζά
- **ΠΟΙΝΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ** 11η έκδοση 2017
Λεωνίδας Κοτσαλής
- **ΚΩΔΙΚΑΣ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ** 9η έκδοση 2017
Λάμπρος Μαργαρίτης
- **ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ** 5η έκδοση 2017
Ιωάννης Ληξουριώτης
- **ΤΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΟΥ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ**
(Επιμ.: Κωνσταντίνος Χριστοδούλου, Γεώργιος Γιαννόπουλος)
Γεώργιος Καλογεράκης

ISBN: 978-960-622-343-3

16167